

NR 4964

**documents
determini
"unió democràtica"
catalunya**

**CEDOC
FONS
A. VILADOT**

1973 n. 1

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

1973
M. 1

1973 M. 1

JUSTIFICACIÓ EDITORIAL

En la publicació següent aplaguem dos dels documents més importants per conèixer el nostre pensament polític. Cap dels dos no és ben bé ni una declaració de principis ni un programa de política pràctica. Però tots dos reuneixen característiques d'una cosa i de l'altra.

El primer és un article publicat ja en l'edició extraordinària de DETERMINI que es féu en ocasió del quarantè aniversari d'UNIO DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA, el 7 de novembre de 1971. Aquesta edició va veure la llum amb el simple nom de BUTLLETÍ. El text no pretenia tenir cap mena de caire històric; però sí que pretenia mostrar la cristallinitat actual d'un procés de lluita i d'aprofundiment polític al llarg d'anys ben difícils.

El segon article apareix per primera vegada, i la seva estructura és ben diferent. Es tracta de la resposta a una enquesta feta pels grups de NO ALINIATS membres de l'ASSEMBLEA DE CATALUNYA a tots els partits polítics que hi ha avui al país. L'aplec d'aquestes enquestes és de publicació imminent. Aquest seu origen en determina el contingut i, sobretot, la manera d'exposar-lo, per tal com es ceneix a unes preguntes fixades per endavant. Això ha tingut avantatges i inconvenients. D'una banda ens ha obligat a donar resposta concreta a una problemàtica que pot molt bé ser representativa del que es pregunta l'home del carrer; de l'altra banda, ens ha forçat a opinar sobre fets canviants, especialment en la secció tercera. Només volem fer notar que qui el llegeixi haurà de tenir present que en aquest cas les nostres opinions tenen una data ben concreta: les darreries del 72.

DOCUMENT DEL QUARANTÈ ANIVERSARI — NOVEMBRE DE 1971

Catalunya, juntament amb els altres Països Catalans, és una unitat humana, cultural, política, social i econòmica amb una personalitat pròpia i que constitueix una nació. Per al desenvolupament normal de la seva personalitat col·lectiva, li cal un cos institucional adequat a les seves característiques i que sigui alhora emanació i garantia alhora de la seva sobirania. Amb tot, les diverses formes de conscienciació nacional en els Països Catalans fan que Unió Democràtica de Catalunya concreti la seva actuació al camp del Principat, sense que això minvi els vincles que de sempre ha tingut amb les organitzacions germanes del País Valencià i de les Illes.

Parlar avui de Catalunya és parlar d'un país que en els darrers anys ha afegit a la seva població autòctona una gran part de població immigrada. Cal, doncs, plantejar-se què entenem per català. Volem aclarir que la nostra concepció no té cap arrel racista, sinó que el que defineix un home com a català, al marge de cap discriminació d'origen, és bàsicament, el fet de treballar a Catalunya i sentir-se català, fins i tot quan aquest sentiment no arribi a fornir una consciència de nació perquè la consciència nacional en la seva forma política elaborada no pot ser una manifestació espontània en una nació oprimida.

Exigim per a Catalunya un sistema polític que permeti el total desenvolupament de la seva personalitat nacional. Propugnem que això es faci igualment extensiu a les altres nacionalitats de l'Estat Espanyol.

Per aquest motiu lluitem per l'immediat restabliment de l'Estatut de Catalunya, malgrat les limitacions que hi coneixem. Aquest ha de ser, però, un primer pas, que s'ha de perfeccionar posteriorment vers una estructura que, passant probablement per la federació, arribin a una integració política de zones geogràfiques més amples.

El nostre país viu en una estructura econòmica en què juntament a les estructures antigues, quasi feudals, s'ha anat estructurant un sistema capitalista. Abans de bastir cap programa de futur, cal que subratllem el fet que ens sembla essencial en el capitalisme: la separació entre el capital i el treball, que comporta l'acumulació del capital en poques mans i possibilita l'explotació de l'home per l'home.

Propugnem doncs una estructura econòmica en què l'únic títol de propietat dels béns de producció sigui el treball amb ells, la qual cosa comporta, com és lògic, el dret de tots els treballadors a la gestió de l'empresa i a la distribució dels beneficis.

Sobre aquesta base hi ha un ventall ample de possibilitats. No és ara el moment de fer programes tècnics detallats. Però cal que ja des d'ara donem unes orientacions sobre els dilemes entre nacionalització i col·lectivització, i entre centralització i autogestió. Propugnem en general l'estructura col·lectivitzada per a les empreses; tot i que en els sectors bàsics de l'economia i en els serveis fonamentals - fonts d'energia, crèdit, serveis públics - cal anar a la nacionalització. Cal establir, d'altra banda, una dialèctica entre la planificació estatal i l'interès de cada unitat de producció i de servei, el resultat de la qual sigui el millor servei de les necessitats reals del país.

El paper des estaments públics no s'esgota en la planificació de l'economia. Cal que intervinguin en tot allò que faci referència al ple desenvolupament de les persones, com és ara educació, higiene, sanitat, habitatge i protecció del medi natural.

La lluita per aquestes conquestes es preveu llarga i es farà probablement pel camí d'una democràcia formal, dins la qual tindran un paper molt important els Sindicats. El seu paper no s'ha de limitar a tenir un caràcter reivindicatiu, sinó que ha de ser també una força veritable en la transformació de les estructures econòmiques.

La democràcia liberal, com a sistema de govern, permet un clima de diàleg no violent, tot i els inevitables mancaments del sistema de majories quan es basa en una igualtat de dret i no de fet.

La democràcia liberal, com a sistema de llibertats, ha aconseguit per al ciutadà un nivell molt més alt que en cap sistema autoritari per a moltes de les llibertats fonamentals: associació, opinió, premsa, protecció jurídica, consciència. Però cal reconèixer que ha quedat força endarrerida la llibertat econòmica, sense la qual no hi ha exercici autèntic de la llibertat.

Tenint això present, propugnem un sistema polític DEMOCRÀTIC, SOCIAL I PLURALISTA, que satisfaci alhora les exigències de llibertat i les condicions econòmiques que calen perquè aquestes llibertats no siguin patrimoni d'una minoria sinó de tot el cos social.

No podem admetre, doncs, una dictadura, encara que se'ns presentés com a provisional amb la promesa d'arribar a una democràcia econòmica.

A l'extrem oposat dels qui propugnen una dictadura per arribar a la democràcia econòmica, hi ha els qui, davant la ineficàcia de les democràcies occidentals, propugnen un sistema clarament utòpic: l'esponentat de la discussió permanent. Pensem que en un sistema de partits que rebutgi els quadres tancats, la discussió permanent es farà efectivament en el seu si, des de la base.

Catalunya se sent part integrant d'Europa. Quin ha de ser el futur d'Europa ? Creiem que bàsicament la determinació dels pobles que la constitueixen a marxar units cap a una àmplia Federació democràtica, social i econòmica que superi les antigues contradiccions que es remonten a la creació dels estats moderns.

L'actual construcció política d'Europa es basa en una associació no gaire profunda d'unes democràcies formals allunyades dels nostres desigs de democràcia econòmica. Amb tot, aquesta construcció actual d'Europa és un pas important, sobre tot si reïx a ser el marc on es pugui realitzar la transformació econòmico-social dels pobles europeus.

Cal dir que el nostre europeisme no conté cap contradicció del nostre ideal polític, en el qual no essent possible de resoldre tots els problemes a un mateix nivell, es parteix de les unitats més petites, com el municipi, i passant pels nivells comarcals, regionals i nacionals, s'arriba a l'organització multinacional, sense que cap d'aquests nivells sigui desproveït de contingut, sinó que actua com a veritable organisme de gestió pública.

La formació de la futura Europa no pot conduir-la a un replegament sobre ella mateixa, sinó a una obertura cap a totes les altres parts del món : ha de ser la força equilibradora dels dos imperialismes que avui el dominen i ha de donar al tercer món que ella ha colonitzat l'orientació política i democràtica i l'ajut econòmic que tant li calen.

DOCUMENT-ENQUESTA DELS GRUPS DE NO ALINIATS - DESEMBRE DE 1972

I DEFINICIÓ, HISTÒRIA I ESTRUCTURA DE L'ORGANITZACIÓ

I. Definició de l'organització política.

Unió Democràtica de Catalunya és un partit polític que vol orientar el poble cap a solucions polítiques de socialisme comunitari i personalista. L'abast d'aquestes finalitats defineix políticament la nostra organització. Cerquem una situació de justícia econòmico-social, dins un total respecte als drets de la persona, que garanteixin les institucions pròpies d'un Estat de Dret.

Veiem el poder com a necessari en una societat que es vulgui civilitzada. Pensem però que el poder en si és viciós, perquè comporta la llavor d'un creixament sense mesura que tendeix a fer-se abusiú : d'una banda oprimint els drets individuals de les persones cap a la major realització de les quals anava orientat; d'altra banda, substituint l'interès col·lectiu per les ambicions personals dels qui l'exerciten.

Enfront d'aquesta tendència abusiva del poder, considerem necessari un sistema de garanties basat en una democràcia formal, amb separació real dels poders i control del poble mitjançant eleccions periòdiques a diversos nivells i pluralisme d'ideologies i partits polítics.

Anem, però, més enllà d'una simple democràcia formal. Som convençuts partidaris d'una democràcia integral, en què les decisions sobre l'economia siguin també en mans del poble sencer. Entenem que cal lluitar constantment contra tota estructura que permeti l'explotació de l'home per l'home. Aquesta denúncia dels sistemes capitalistes no ens fa entrar pas en la idea del capitalisme d'Estat : les nostres solucions s'orienten cap a la socialització dels mitjans de producció, basada sobretot en el control de les empreses per part dels treballadors que hi presten llurs serveis.

El poder tendeix també a fer-se més abusiú com més centralitzat està : aquesta és l'experiència històrica de l'Estat Espanyol. Catalunya és, per a nosaltres, una nació, i per tant necessita i exigeix un estat que serà alhora emanació i garantia de la seva sobirania. Aquesta sobirania no vol significar altra cosa que el respecte a la personalitat dels catalans en tots els aspectes que els constitueix com a nació diferent : llengua, cultura, visió del passat amb ulls propis i estructuració dels serveis i de l'economia d'acord amb les seves característiques peculiars. El que demanem per a Catalunya, ho desitgem també per a la resta dels pobles de la península, i ho elevem per tant a concepció de l'Estat Espanyol, dins d'una Europa que ja se'ns dona concebuda així pels capdavaners de la seva unitat.

2. Breu història de l'organització. Fundació i procedència.

Unió Democràtica de Catalunya fou fundada el 7 de novembre de 1931 per un conjunt de persones procedents de diverses organitzacions i tendències. Podem esmentar entre els seus capdavaners, Manuel Carrasco i Formiguera, Maurici Serrahima, Josep Cirera i Soler, Pau Romeva, Lluís Vila-Abadal ... Inspirà publicacions com el diari El Matí i en creà de pròpies com el setmanari El Temps i va endagar una tasca de responsabilització política, especialment dins de molts ambients cristians que havien mirat amb malifiança les llibertats, la República i la lluita per la justícia. Va prendre posicions valentes i discutides per molts,

com fou el vot favorable a la llei de Contractes de Conreus, tot i que hi feu constar serioses salvetats. La polarització política que es va produir a les eleccions de febrer del 36 no encaixava dins la idea de concòrdia d'Unió Democràtica de Catalunya que, per això, no va alinear-se en cap dels dos blocs. La seva posició en canvi, davant la sublevació militar, va ser clara i contundent: es va mantenir fidel a la República, encara que feu constar uns desacords amb certs aspectes de la política vigent. Pau Romeva, diputat d'UDC al Parlament Català, va ser l'únic que, no essent del Front Popular, continuà assistint a les sessions; el Juliol de 1937 fou igualment l'únic a no donar el vot de confiança sol·licitat per un govern feble que, amb el descontrol de l'ordre, tant de prestigi perdia arreu.

La prohibició d'Unió Democràtica de Catalunya en el decret del 2 de febrer de 1938 del govern franquista sedició i l'afusellament del seu dirigent Garrasco i Formiguera a Burgos palesen ben clarament la posició d'UDC al costat del poble. Molts dels seus dirigents van haver d'emigrar.

Després del 39, hom reprengué la tasca, ara dura i difícil. Les accions han estat múltiples: col·laboració a tota campanya orientada a salvar i vitalitzar la llengua i la cultura en perill, la campanya dels tramvies, la campanya anti-Galinsoga i anti-Delgado, iniciada i orientada per UDC; les presències a les lluites universitàries que culminaren en la creació del Sindicat d'Estudiants; la presència activa a la campanya "Volem Bisbes Catalans". Darrerament, UDC ha estat present, des de les primeres gestions, a la creació de la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya i, dins d'aquest organisme, al llançament de l'Assemblea de Catalunya. Totes aquestes accions han comportat multes, detencions, tortures i empresonaments de bon nombre de militants d'UDC, víctimes de la repressió franquista.

3 i 4. Dependència, lligams o relacions amb altres organismes

Unió Democràtica de Catalunya és anterior a les organitzacions de la Democràcia Cristiana que van actuar acabada la segona guerra mundial. En crear-se la Internacional-Demòcrata-Cristiana, amb una orientació social força més avançada del que després ha resultat, UDC hi establí contactes i lligams. Aquests lligams es concreten en el lloc que ocupa dins l'equip quadripartit que representa a la Internacional els partits de l'Estat Espanyol, i en el tripartit corresponent a les organitzacions de joves. La posició dins d'aquests organismes internacionals és de caire crític de moltes de les tendències actuals de les forces demòcrata-cristianes. Si s'hi manté, és per dos motius: mirar d'afavorir des de dins l'evolució cap a posicions més conseqüents amb els plantejaments inicials i prestar un servei a Catalunya amb aquest acte de presència internacional.

5 Estructura de l'organització

Unió Democràtica de Catalunya vol ser un moviment ampli on tota persona amb interès polític i coincidència amb el pensament que ens orienta pugui veure potenciada la seva aportació personal a la lluita, sense, però, veure retallada la seva iniciativa i autonomia personals, més enllà dels mínims estrictament necessaris per a una acció coordinada. Cerquem una democràcia dins del partit, originada a la base, que creï un ample moviment de polítics que coordinin els seus esforços en la lluita política, amb una valoració constant mitjançant el diàleg de la problemàtica de cada moment. La disciplina és, així, l'acceptació d'uns mínims convinguts i acceptats per tothom.

Aquesta disciplina no és, doncs, contrària a l'aparició de tendències diverses a l'interior del partit: més aviat les valorem com a potenciadores del diàleg polític intern, tan enriquidor i rejuvenidor.

La col·legialitat en la direcció, que de sempre ha tingut la nostra organització, vol evitar les hegemònies personals que malmaten el diàleg i la discussió política.

II IDEOLOGIA POLITICA

1. Paper de les classes socials abans i després de l'establiment d'un règim democràtic aquí

Cal partir de la realitat que el poble català es divideix en classes socials. Unió Democràtica de Catalunya pensa —a llarg termini— en la superació de qualsevol lluita de classes, i fins i tot de la seva mateixa existència, almenys en la seva estratificació actual, tan contraposada. La nostra visió de democràcia social que ja hem tractat i que desenvoluparem més avall hi tendeix.

Per veure el camí del futur, cal partir de la realitat passada i de l'actual. L'alta burgesia ha defensat aferrissadament els seus interessos per damunt del bé de tot el poble. La mateixa burgesia que des de la Federació Patronal havia donat suport al pistolisme de Martínez Anido, s'uní al carro franquista, tot i que durant la República tingué una actuació molt més matisada que les classes poderoses de Castella i semblà acceptar el joc democràtic. La mateixa burgesia que s'havia adscrit al catalanisme quan li calia modernitzar, si més no a nivell local, les estructures arcaiques i feu-

dals de l'Espanya del segle XIX, dimití del seu nacionalisme tan aviat com cregué viable el funcionament d'unes estructures mínimament capitalistes, i com és típic en les burgesies dels països en vies de desenvolupament, preferí el benefici immediat i la conservació del seu status, encara que això comportés una dependència econòmica de Castella quant al punt de vista polític i de l'estranger quant al financer. I, és clar, aquesta dependència ha hipotecat de tal manera el país, que només ara comencen a adonar-se'n. D'aquí la reacció dels qui veuen que cada vegada serà més difícil encarrilar-se a la via de l'uropeisme.

La burgesia mitjana i els sectors professionals han estat en bona part col.laboradors vergonyants de la dictadura i de tot el que representa. El seu mòbil més característic ha estat la por al risc de la llibertat: no han sabut acceptar tampoc el diàleg mínim que imposen unes estructures de democràcia formal, i això els ha dut a engrossir les files dels partidaris de la "mà dura", o almenys dels qui tàcitament l'han admesa. Només la desintegració progressiva del sistema i la proletarització dels professionals ha fet variar les posicions cap a una obertura més general, encara que en alguns cassos el real desig de canvi no vagi més enllà d'un capitalisme més humà.

La petita burgesia és un ampli sector que cal potenciar per a la lluita per un règim democràtic. En molts aspectes ha hagut de patir molt en els plantejaments que l'alta burgesia i els poders dictatorials han donat a tota mena de problemes. La petita burgesia ha sofert molt i ha callat molt: en això és on ha fallat. En els canvis a venir, només hi pot guanyar. Caldrà, doncs, orientar-la en la lluita per un canvi pacífic cap a la democràcia. Justament creiem que aquesta tasca d'enquadrament de les classes de la baixa burgesia i dels sectors professionals ha de ser un aspecte fonamental del nostre partit. L'absència de dogmatismes i exclusivismes de classe ens hi crida i ens hi prepara d'una manera natural.

Les classes treballadores són les veritables desposseïdes i les que més han suportat el pes de la lluita i de la violència de la repressió. Són alhora les més privades de l'accés a l'ensenyament i a la cultura. El règim opressor les ha volgut com més alienades millor per exercir sobre d'elles el seu domini. Només això explica que els hagi calgut un procés de conscienciació tan llarg: la repressió brutal dels anys de la postguerra havia anihilat els seus dirigents, i la repressió continuada fins avui s'ha aliat darrerament a l'inici d'una certa societat de consum.

2. Paper dels partits polítics abans i després de l'establiment d'un règim democràtic aquí

El paper dels partits polítics en el camí cap a un règim democràtic s'ha dibuixat ja a l'apartat anterior: els cal desvetllar tot el poble i fer-lo conscient del paper en què el situa la dictadura i obrir-lo a un futur amb dignitat i progrés veritable per a tots. D'altra banda, han de ser els cana

litzadors dels esforços dels qui es van integrant a la lluita. Des d'aquest punt de vista, ens sembla important la reflexió que tota persona sensibilitzada s'hauria de fer sobre la necessitat de la militància política. Els esforços dispersos es perden o, si més no, donen un rendiment molt inferior. Normalment, la política és feta per les persones agrupades, és a dir, pels grups ; no pas per les individualitats disperses.

La anormalitat política tan allargassada que patim i la manca de diàleg obert, impossibilitat per la clandestinitat forçada, són causa d'un fet desencoratjador : l'excessiva multiplicitat de grups amb diferències ideològiques mínimes. En una situació de normalitat, es resumirien en uns pocs grups amb ales i matisacions dins cada un. Pel mateix motiu, la tasca política ha estat duta a terme sovint per grups no propiament polítics, als quals cal agrair la sensibilització de gran nombre de persones i l'endagament de lluites concretes.

Malgrat tot, cal tenir el valor d'escollir i endinsar-se en la lluita propiament política. Cal aportar, això sí, un major sentit d'unitat que s'afegeixi al que, en reacció contra l'esmicolament, han donat els grups polítics en la creació de plataformes de lluita unitària, com la Comissió coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya i l'Assemblea de Catalunya.

Quan s'haurà assolit un règim democràtic, els partits polítics, reduïda la pluralitat a límits normals, esdevindran grups de pensament i d'acció política que oferiran al poble opcions estratègiques diverses per a l'assoliment del benestar col·lectiu.

Els anys llargs de clandestinitat hauran donat a la nostra gent política una preparació per a l'exercici del seu paper de focus d'imaginació política i de creació del futur. Justament per això creiem tan necessària l'obertura dels partits polítics cap a la seva base i aquella disciplina flexible a què ens hem referit a l'apartat I.5.

3. Forma d'Estat, de Govern i d'Administració que es propugna

Creiem que l'Estat català, com a forma política de la nació catalana, ha d'estar vertebrat en els tres òrgans que ja tenia la Generalitat de Catalunya segons l'Estatut del 1932 i que automàticament s'han de recuperar en el moment d'un canvi polític substancial : Parlament de Catalunya, Presidència de la Generalitat i Govern. Naturalment el Govern i el President hauran de ser controlats pel Parlament. Aquest ha de ser emanació del poble, mitjançant el sufragi universal, amb vot secret i directe de tots els ciutadans dels dos sexes. El poder judicial ha de tenir garantida la seva independència, i ha de ser àrbitre qualificat en qualsevol possible enfrontament entre l'executiu i el legislatiu i entre aquests i els ciutadans.

Tots els òrgans de l'Estat han de tenir una estructura com més descentralitzada millor, perquè les decisions puguin ésser preses des de ben a prop dels afectats en cada cas. Els municipis, les comarques i les vegueries hauran de tenir òrgans propis de gestió, servits per càrrecs electius i controlats per òrgans deliberatius adequats : la democràcia ha de ser l'autogestió del poble exercida a tots els nivells.

4. Relació entre l'Estat, Partit(s) i Sindicat(s)

El poder de l'Estat emana del poble i serveix per a la presa de decisions polítiques. Per això ha de veure amb bons ulls els partits, com a òrgans que són de conscienciació i promoció política del poble. Cal que els fomenti, i àdhuc que els subvencioni amb cabals públics, per tal que no hagin de dependre dels grups de repressió econòmica. Naturalment aquest ajut estarà supeditat a uns mínims d'audiència popular. També els ha de donar les mateixes possibilitats d'ús dels mitjans de difusió que la pràctica hagi aconsellat de posar a mans de l'Estat.

Els partits, grups de pensament i d'acció política, tendeixen naturalment a la conquesta del poder, per tal de plasmar en decisions polítiques els seus projectes de govern. En aquesta lluita política normal han de respectar la voluntat popular i les formes de diàleg amb els altres grups, perquè així es formin equips de govern que siguin fidel reflex de la mateixa voluntat popular.

Els sindicats, mentre hi hagi explotació de l'home per l'home, és a dir estructura capitalista, són associacions de ciutadans agrupats pels seus interessos de treball i per tant de classe. És interessant de fer una comparació entre partit i sindicat. El partit arranca d'una consciència política prèvia que el militant ja té en el moment en què s'hi incorpora. El sindicat, en canvi, agrupa tots els qui volen lluitar per reivindicacions concretes, encara que no tinguin opinions polítiques amb perspectiva de conjunt i a llarg termini. N'hi ha prou amb un cert nivell de consciència democràtica i tendencialment anticapitalista.

El partit vol posar en pràctica la seva concepció política, mitjançant l'assoliment de la influència necessària en els òrgans de govern. El sindicat, en canvi, parteix de la lluita per reivindicacions concretes. Ara : en aquesta lluita topa amb un entramat d'interessos que van lligats a una determinada concepció econòmica i política de la societat : això desperta en el militant sindical, al curs de la mateixa lluita, un grau creixent de la politització. És normal i constructiu que així sigui : la mateixa realitat demostra que són els capdavanters sindicals els qui assoleixen un grau de politització més gran i el transmeten a tota l'organització. És evident, però, que dins els sindicats, hi ha opcions polítiques diverses, que corresponen a diversos anàlisis de la realitat, i per tant a diverses línies d'acció que corresponen a diferents partits polítics.

La invocació, doncs, a un sindicat apolític demostra la manca d'un anàlisi mínim de la realitat. Al contrari, cal lamentar sovint la manca de visió política a llarg termini en molts sindicats del món occidental.

Arreu passa, però, que, si més no en la imminència d'unes eleccions, els sindicats orienten, almenys a grans trets, el vot dels seus militants.

El partit polític engloba persones de classes socials diverses, unides per una mateixa concepció política. El sindicat és de classe : si se li vol negar aquesta base òbvia, en surt un succedani incolor i inoperant, un blasme insultant per a la classe obrera, com ho són els sindicats franquistes.

Finalment, hi ha la qüestió de l'existència de sindicats i partits dins una societat on fos totalment superada l'existència de classes : la vigència dels partits polítics continuaria amb plenitud : la dels sindicats, en canvi, canviaria totalment de naturalesa.

L'Estat doncs ha de respectar el dret d'associació tant per idees com per interessos de classe. Ha d'establir i curar les condicions que afavoreixen al màxim l'operativitat dels partits i dels sindicats.

Finalment, quant als sindicats, caldria que s'arribés a la unitat en les lluites reivindicatives, la qual els donaria la seva màxima efectivitat. Això pot arribar a culminar en una veritable unitat sindical, portada des de la mateixa base, i no pas instrumentalitzada per cap corrent polític.

5. Les nacionalitats de la Península Ibèrica i Catalunya

Segons la nostra concepció política, caldrà passar per tres fases :

1) Restabliment immediat i incondicionat dels estatuts vigents abans del franquisme i atorgament posterior d'institucions semblants a les regions històriques que en demanin. Aquests estatuts han de permetre un moment de retrobament en si de les nacionalitats peninsulars, de cara a un exercici efectiu de l'autodeterminació.

2) Estructura federal de l'Estat. Seria la consecració legal de la fase anterior a nivell d'estructura constitucional i consegüentment, en l'estructura de govern i d'administració. Es pot preveure en aquest moment evolutiu la federació de les regions històriques.

3) Estructura confederal, en què es puguin lligar amb vincles polítics més estrets les regions que per motius històrics, culturals i econòmics lliurement ho elegeixin. Els lligams més definitius, tant d'aquestes federacions com de la Confederació del conjunt, podran ésser graduats en diverses matisacions i nivells, en les estructures de govern i d'administració. Aquesta fase es pot preveure ja en el sí de l'estructura d'unitat europea ; per això s'hi preveu també el retrobament de bascs i catalans amb els germans de nacionalitat que han viscut llargament aïllats per fronteres imposades contra la voluntat dels pobles. Igualment hi podrien tenir lloc els lligams amb el poble portuguès, tan lligat històricament i culturalment amb el poble gallec, especialment. Aquestes relacions seran també aconsellades per poderosos motius econòmics tan aviat com l'obligarquia opressora que té dominats els pobles africans es vegi obligada a donar-los la llibertat.

Ni cal dir que aquestes tres fases es poden donar en diversa gama de realització : no cal que les condicions de temps i espai siguin uniformes. Volem dir que les circumstàncies aconsellaran la tàctica a seguir en cada cas dins aquesta estratègia de conjunt.

Els Països Catalans seran una de les federacions de la Confederació Ibèrica. Quant al Principat, ja hem dit a l'apartat II.3. quines estructures hi propugnem. L'estructura del conjunt dels Països Catalans serà la resultant de la voluntat dels seus pobles. Pensem que en un breu termini serà superada l'alienació de la consciència nacional que ara com ara hi ha, fruit de tants anys d'opressió.

6. Grans trets de la planificació econòmica

Tota l'activitat econòmica, des de l'empresa fins a la planificació de l'economia del conjunt estatal, amb tota la seva gamma de graus exposats a l'apartat anterior, ha de ser controlada pels ciutadans directament interessats en cada cas.

Quant a l'empresa, ja hem parlat abans de l'autogestió per les comunitats de treballadors. Aquest mètode d'autogestió de les empreses s'ha d'establir a totes les que no siguin de tipus familiar o molt reduïdes ; ha d'abastar les empreses industrials, comercials i agrícoles. Quant a les darreres, caldrà cercar el volum d'empresa que sigui viable econòmicament i que acabi tant amb el latifundi com amb el minifundi.

D'altra banda, aquesta autogestió ha de tenir una limitació en aquell tipus d'empresa que pel seu gran abast comporti un pes econòmic excessiu, amb el poder econòmic que se'n deriva : crèdit, serveis públics, fonts d'energia. En aquestes empreses, sense negar-hi una certa participació en la direcció, funcionament i beneficis per part de la comunitat dels qui hi treballen, caldrà reservar el control decisiu al poder polític dels organismes estatals federats i confederats.

Tant l'economia nacional com la del conjunt de l'Estat Espanyol haurà d'estar sotmesa a una planificació decidida democràticament.

Caldrà una seriosa campanya de moralització de l'administració, tant pública com privada, amb severes correctius que acabin amb els vicis d'una llarga corrupció. Igualment una reforma dràstica de la fiscalitat, que mení a un sistema que es basi en la imposició directa, de tal manera progressiva que impossibiliti la creació de grans fortunes. El dret successori haurà de quedar cenyit bàsicament als bens de consum familiar.

III JUDICI POLÍTIC SOBRE ALGUNS FETS D'ABAST INTERNACIONAL

1. Significació de la Revolució de maig del 68

La Revolució del maig del 68 és, per a nosaltres, un signe del temps. Com a tal, té uns significats contradictoris. Els enumerarem:

Fonamentalment, és una crida de les generacions joves cap a una nova política amb més imaginació i que creï unes estructures realment noves; una insatisfacció enfront de la crisi d'idees de la democràcia occidental, tan falsificades; però també, una insatisfacció per la perspectiva d'un socialisme centralitzat i totalitari en què la personalitat de la gent queda anorreada davant l'Estat.

Com a revolució, patí de tres defectes: 1) el risc del "tot o res", 2) la manca d'un canvi de estructures de recanvi i 3) la imprecisió d'uns objectius immediats; així, doncs, fou reduïda a la impotència: la seva efectivitat, de cara a resultats immediats, fou nul·la. Cal cercar-li, però, una eficàcia: fou un revulsiu i una crida a una imaginació política creadora.

2. Judici sobre els fets de Txecoslovàquia

Els fets de Txecoslovàquia abonen el nostre refús dels dogmatismes. Mostren molt amargament que les ocupacions militars no són exclusiva de l'imperialisme capitalista. Queda així bandejat un maniqueisme simplista de bons i dolents. No. Tot poder fora de control democràtic, ja ho hem dit, és vicis.

Els pobles txec i eslovac van donar un testimoni valerós de la seva voluntat d'obtenir un socialisme en la llibertat: autogestió del poble a tots els nivells. Calia bandejar el poder centralitzat i allunyat del poble. Fou, en definitiva, una crida, ineficaç de moment, cap a la possibilitat de diferents vies per al socialisme i que cada poble esculli les seves.

3. El Mercat Comú i la participació de l'Estat Espanyol

Valorem com a positiu l'intent de la unitat d'Europa. Creiem que la vella i explotadora Europa té força coses a dir i a fer en un món dividit en dos blocs, amb països pobres explotats per països rics i amb tensions que poden provocar un esclat bèl·lic irreparable. El seu paper en la política de blocs ha d'ésser el de moderador: aquest pot ser el seu servei a un món que ahir va explotar. Cal, a més, una obertura cap a la justícia entre pobles pobres i rics: caldrà un compromís concret, com el que ja han encetat Bèlgica, Holanda i Suècia.

Li caldrà dir paraules noves. Ha de proposar solucions polítiques originals i equilibrades. Li cal il·luminar camins nous i estructures capaces de conjugar els drets de la persona amb les exigències de la comunitat.

Cal reconèixer que els camins de l'actual Mercat Comú no són pas aquests. Pensen, però, que a Europa hi ha acumulades moltes forces i moltes experiències polítiques que poden conduir a un resultat diferent. Per això volem ser-hi.

L'Estat Espanyol actual no pot entrar a Europa perquè no "és" Europa. Dins de tot, als països membres de la nova Europa i especialment en les seves estructures comunitàries hi ha prou personalitats que representen una promesa del futur que desitgem per a Europa. N'hi ha prou com perquè l'Espanya Franquista no hi entri mai.

Justament per al règim això és un escull molt seriós i que se li pot fer insalvable. Això hauria de ser un revulsiu per a la consciència de la burgesia catalana: li cal entrar a Europa, i així ho manifesten les seves veus menys emmordaçades. Hi ha, però, l'escull del règim: escull que ella mateixa es va cercar en voler perpetuar l'opressió sobre el poble treballador.

4. Valoració del govern Allende a Xile

Per valorar el govern Allende a Xile, cal situar-nos en una perspectiva històrica. Després de molts anys de govern de dreta, però respectuós de l'ordre institucional, el país sostingué l'alternativa demòcrata-cristiana de Frei. Hi ha diverses realitzacions: la més important és, potser, la de l'ensenyament. S'inicia la reforma agrària, encara que no es dugui a terme amb prou decisió. Quant al problema de les mines, d'abast internacional, s'actua per una via difícil: la "xilenització" del coure: en lloc de nacionalitzar les mines, hom pretén crear una indústria nacional de refinament. Els lligams que la DC té per la seva banda dreta amb els sectors capitalistes fan que les reformes no arribin a un grau adequat d'autenticitat. La mateixa DC comença a escindir-se: se'n desprèn el MAPU. Alhora es va fent viable una coalició amb les esquerres, que al capdavant assoleix un 36% dels vots populars per al Dr. Allende, el qual assoleix la presidència amb els vots, al Parlament, de la DC. El nou programa de realitzacions més ambicioses topa aviat amb els interessos de l'imperialisme americà, que intenta des del principi l'enderrocament del president Allende. En el fons, és la contrapartida de Txecoslovàquia. Els mètodes són, però, més subtils i fins ara no tan operants.

Valorem positivament la gestió d'Allende per diversos motius:

En primer lloc, perquè demostra que és possible una via nacional al socialisme, desconnectada del bloc totalitari comunista. En segon lloc, perquè es fa dins d'unes estructures democràtiques i pluralistes: en cap moment no s'ha intentat el pas a un règim de partit únic. Un parell d'observacions més: les experiències Frei i Allende han estat possibles a Xile i no a un altre país precisament per la tradició de democràcia formal d'aquest

país. Finalment, volem fer observar que no necessàriament estem d'acord - ni de bon tros - amb cada un dels detalls de la gestió d'Allende. Algunes de les seves mesures, almenys a la distància que les mirem, ens semblen inoportunes. Però tant se val : el seu no és un producte d'exportació. Potser a nosaltres, situats allà, ens semblarien les coses d'una altra manera ; potser ells, aquí, actuarien com nosaltres creiem que cal actuar. El fenomen, en tot cas, és globalment positiu : és una esperança.

5. El desglac soviètic-nord-americà i xinès-nord-americà i la relació amb la guerra del V.N.

La divisió del món en blocs i el seu enfortiment no ha estat gens favorable al progrés real dels pobles. Al contrari, dins cada bloc s'han accentuat els aspectes negatius del sistema, mentre que ha estat aturat el progrés dels positius.

Dins el món occidental hem assistit a una consolidació impressionant de la dreta i a la creació d'un consumisme deshumanitzat. L'oblit de l'origen del règim franquista i la seva acceptació tenen una relació íntima amb aquestes preses de posició a nivell general. Les porcs ben instrumentades a la "dictadura comunista totalitària", amb el seu seguici de guerra freda i atlantisme, ha servit meravellosament als interessos de la dreta econòmica.

Les estructures socialistes d'Estat, per la seva banda, han vist endarrerida la seva evolució vers estructures amb més respecte per la voluntat del poble. Fenòmens com els fets d'Hongria, Txecoslovàquia i Polònia només tenen sentit en el context de la guerra freda : la mateixa por a l'agressió imperialista ha servit a les oligarquies burocràtiques com a excusa contra la creativitat i la imaginació política que hauria comportat, posem per cas, "una primavera de Praga".

Tot el que sigui una distància i una obertura de diàleg ha d'ésser saludat amb esperança per part dels qui creiem en un futur nou i positiu per a la humanitat. De moment, però, els nous tractes que s'han obert comporten un aspecte negatiu. Semblen una manera de consagrar el "Statu quo" adquirit i de cedir precisament en la part positiva de les ideologies dels dos blocs. Es a dir, sembla un simple pacte de zones d'influència i d'interessos econòmics : una entesa entre imperialismes. Malgrat tot, cal esperar que, en afluixar-se el clima col·lectiu de por, a la llarga quedin deslliurades les potencialitats positives que fins ara s'amaguen a l'interior de cada un dels dos sistemes.

El cas de la guerra del Viet Nam és un exemple tràgic d'una reacció auto-defensiva de por d'un bloc i d'un absurd joc de prestigi del poder americà. El poble vietnamita ha donat un exemple de lluita aferrissada per la seva llibertat i per la seva personalitat col·lectiva, sense voler ser un dòcil peó en la lluita entre els grans imperialismes. És clar que la distància a alt nivell ha d'afavorir les possibilitats del poble vietnamita de fer lliurament el seu camí sense interferències dels grans.

IV PROGRAMA POLÍTIC A CURT TERMINI

1. Alternativa propugnada a la situació actual

L'alternativa que propugnem a llarg termini queda dibuixada en tot el nostre pensament exposat fins aquí. A curt termini, i en les circumstàncies de lluita i de resistència contra la dictadura, cal actuar en el sentit de crear plataformes unitàries de lluita política. Per això el nostre partit ha estat un dels capdavanters en aquesta línia, i ha pres part a la creació de la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya i, des d'aquesta, al llançament de l'Assemblea de Catalunya.

En conjunció amb aquestes estructures i amb les forces que s'hi apleguen, hem propugnat i propugnem una alternativa política ben clara: el pas a un real estat de dret mitjançant el retorn de la sobirania al poble.

2 Com cal actuar enfront de la maniobra continuïsta del Règim

La maniobra continuïsta del règim no pot evidentment espantar els demòcrates que posseeixin una perspectiva històrica i una visió política. Tota dictadura ha pretès deixar-ho tot ben lligat per sempre. Al si, però, de l'oligarquia dominant, hi juguen un conjunt de forces contraposades que porten l'Estat a unes contradiccions internes que trobaran la seva total operativitat al moment -per força, no gaire llunyà- en què desapareixi la persona funesta del dictador.

La nostra posició, és clar, és de refús i d'enfrentament a la continuïtat en l'opressió al poble. La monarquia borbònica no podia trobar més solemne catafalc per al seu definitiu enterrament que el fet de prestar-se aventurerament a aquesta maniobra contra tots els pobles de l'Estat Espanyol.

Al moment en què, mort el dictador, entrin en ple joc desintegrador les contradiccions internes del sistema, l'anàlisi de l'evolució que s'haurà de produir i les posicions que els grups hegemònics hauran d'adoptar per encarar els problemes de tot ordre i sobreposar-s'hi, dictarà la tàctica a seguir.

Aquesta tàctica haurà d'ésser valorada i decidida dins el partit, però també conjuntament amb les plataformes unitàries, a fi de menar la lluita conjunta a la seva culminació. Si, posem per cas, en un moment donat hi ha unes garanties mínimes en un possible joc elector, caldrà valorar molt acuradament les possibilitats d'entrar-hi i arrabassar-los-el.

3. Actitud en relació a l'Església

Quant a l'Església catòlica, l'actitud d'Unió Democràtica de Catalunya ha estat sempre clara. No som - ni hem volgut ser mai - un partit confessional. Mols dels nostres militants poden ser practicants de la religió catòlica, però bon nombre d'altres no ho són. La nostre actitud es deferent però crítica. Ho fou sempre, però especialment des de la guerra civil, la crítica sol venir justament dels militants catòlics, profundament discrepants de les posicions adoptades per les jerarquies oficials.

Això no ens ha de dur, però, a menysvaluar l'evolució de l'Església en les seves actituds públiques, davant del poble i del règim franquista. Es aquesta una valoració que han fet també altres grups polítics i ideològics i les diverses plataformes unitàries.

Creiem que això no és fruit d'un oportunisme, sinó d'un aprofundiment seriós de la seva pròpia visió sobre les estructures "temporals". Aquesta teologia política que abans era d'estricta minoria - Vidal i Barraquer, Cardó, Escarré - ha fet camí després del Concili i sembla irreversible malgrat les tensions que hi ha i les que vindran. En aquests moments ha produït ja la crisi del "nacional-catolicisme" oficial : és l'important drenatge d'una de les bases històriques del règim, l'evolució del qual cal seguir amb força atenció.

4. La burgesia catalana i la lluita democràtica

L'alta burgesia ha desertat del país : hi viu, en treu profit sucós ; però en bona part ja ni parla català. Aquesta situació vé explicada per la seva por al risc de la llibertat i pel seu egoisme de curta visió, que l'han fet acomodatícia a totes les expoliacions i alienacions que ha sofert Catalunya i el seu poble. La burgesia mitjana i la petita ofereixen una penetreibilitat més gran i poden ésser més incorporades a la lluita democràtica.

5. Actitud en relació a l'exèrcit

La nostra actitud en relació a l'exèrcit és de recel i malfiança. Amb tot, cal saber-hi detectar certes llavors que poden dur a desenvolupaments posteriors vers posicions no tant dictatorials. Possiblement l'exèrcit ja no és aquell exèrcit victoriós i monolític dels anys quaranta.

La reflexió i el desengany han fet via en les generacions militars que van fer la guerra. Hi han persones no tan sensibles als afalacs i als premis econòmics amb què han estat tractades. S'ha obert camí la idea que l'exèrcit no té com a missió dominar l'Estat, sinó que és un cos especialitzat amb unes funcions específiques a realitzar sota el comandament d'uns òrgans de govern que siguin emanació de la voluntat popular. L'oficialitat i la suboficialitat joves tenen inquietuds davant la corrupció econòmica del sistema, de les deficiències tècniques del mateix muntatge de l'exèrcit i del mal paper d'òrgan repressiu que els pertoca com a funció congènita en l'Estat franquista de dictadura militar.

Totes aquestes inquietuds tenen una potencialitat de signe profundament incert per la manca de tradició democràtica dins l'exèrcit espanyol. La tradició és ben bé la contrària: un sentit quasi hereditari de casta cridada a "salvar" el país dominant-lo.

BIBLIOGRAFIA

Adjuntem una nota breu dels llocs on es parla d'Unió Democràtica de Catalunya. Ens limitem a coses publicades després de la guerra :

a) LLIBRES

Ernest RAGUER i SUÑER. Histoire de l'Union Démocratique Catalane Paris 1962. (Tesi doctoral als Estudis Superiors de Ciència Política a la Facultat de Dret de la Universitat de París).

Isidre MOLAS. El sistema de Partits Polítics a Catalunya, Edicions 62. Col.lecció "A l'Abast". Barcelona.

Xavier TUSELL. La Democràcia Cristiana Catalana (1931-1939), Cuadernos para el Diálogo nº 108. Madrid. Setembre 1972.

b) PUBLICACIONS CLANDESTINES

Creus de Sang (Fou el primer paper clandestí publicat a Catalunya, any 1939)

Xarxa

Testimoniatge

Diàleg (Editat a París)

Determini (Publicació actual clandestina)

preu 30 pts
3 ff